

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.958/2017/7. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Czugler Péter Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Czugler Péter) által képviselt felperesnek - a Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: ifj. dr. Burai-Kovács János) által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2017. szeptember 13. napján kelt 15.P.21.620/2016/25. számú ítélete ellen a felperes részéről 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** akként, hogy a felperes által az állam javára fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 44 941 (negyvennégyezer-kilencszáznegyvenegy) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 40 000 (negyvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes és az alperes jogelődje, a alperes neve (a továbbiakban: alperes) 2007. április 5. napján változó kamatozású, deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással a felperes által megvásárolni kívánt Škoda Fabia 1999-1,2 12V Ambiente típusú személygépkocsi vételárának finanszírozása céljából. Az alperes által **(kölcsönszerződés száma)** számmal jelölt kölcsönszerződés alapján az alperes mint hitelező 2 714 600 Ft kölcsönt folyósított a felperes részére. A szerződésben a felek a futamidőt 120 hónapban, a havi törlesztőrészlet induló összegét 33 009 Ft-ban, a THM-et 8,98 %-ban, míg az induló ügyleti kamatláb mértékét évi 8,05 %-ban határozták meg. A szerződés 6 pontjában - egyebek között - feltüntették, hogy a szerződés CHF alapú, a 7. pontban pedig rögzítették: „Deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyamkülönbség egy összegben esedékessé válik. Az adós kijelenti, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának, s vállalja ennek következményeit.”

A szerződés részét képezte az alperes általános szerződési feltételeket tartalmazó üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amelynek átvételét, megismerését és megértését a felperes az egyedi szerződés 12. pontjában rögzített nyilatkozatával elismerte, rendelkezéseit magára nézve kötelezőnek elfogadta.

Az Üsz. 18.3.2. pontja szerint „a deviza alapú szerződések változó kamatozású szerződések. Az ügyfél fizetési kötelezettségei forintban teljesítendők. Deviza alapú szerződés esetén a

törlesztőrészletekre a **(B.)** Rt. által a szerződés deviza nemére meghirdetett árfolyamok módosulásának függvényében az itt megjelöltek szerint meghatározott árfolyam-különbözet - a futamidő szerint utolsóként esedékessé váló törlesztőrészlet kivételével - kerül érvényesítésre:

esedékes törlesztőrészlet összege x aktuális árfolyam - bázisárfolyam
bázisárfolyam "

Az Üsz. 18.3.4. pontja az egyedi szerződés 7. pontjában foglaltakkal azonos tartalmú tájékoztatást tartalmaz a szerződés deviza alapúságából fakadó árfolyamkockázatára vonatkozóan.

A szerződéskötés előtt annak feltételeiről az előzetes tárgyalásokat a felperes szülei folytatták a gépkocsit értékesítő **(M.)** Kft. (a továbbiakban: kereskedő) alkalmazottjával. Az alperes a kereskedő által részére továbbított kölcsönigénylés alapján 2007. április 3-án meghatalmazta a kereskedőt, hogy a nevében és képviseletében eljárva kösse meg a felperessel a perbeli kölcsönszerződést. A meghatalmazásban feltüntetésre került a megkötendő szerződés valamennyi lényeges tartalmi eleme. A meghatalmazás alapján a szerződést az alperes képviseletében a kereskedő alkalmazottja írta alá.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen 1 389 039 Ft és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. E kereseti kérelme jogalapjaként eredetileg a szerződés érvénytelenségét és annak jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítását jelölte meg, utóbb pedig arra hivatkozott, hogy a szerződés nem jött létre. Mindkét jogalapot tekintve azzal indokolta álláspontját, hogy a kereskedő nem rendelkezett a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 2. sz. mell. I. fejezet 22. a) pontja szerinti ügynöki tevékenység végzéséhez a Hpt. 3. § (1), (3) és (4) bekezdésében előírt PSZÁF engedéllyel, holott ez lett volna szükséges ahhoz, hogy megkösse a szerződést, mivel eljárása az alperes javára, nevében, felelősségére és kockázatára végzett tevékenységnek minősül. Számítása szerint az alperes által folyósított, és az általa ez idáig törlesztett összegek figyelembe vételével a követelt összegű túlfizetés mutatkozik a javára.

Az általa vagylagosnak és másodlagosnak is nevezett kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperesi üzletszabályzat nem vált az egyedi szerződés részévé, így az általa levezetett elszámolás eredményeként az alperes felé fennálló tartozása 640 817 Ft. E kereseti kérelme indokaként előadta, a szerződésben rögzített nyilatkozatától eltérően az üzletszabályzatot sem a szerződéskötést megelőzően, sem a szerződés aláírásakor nem adta át részére az alperes, annak megjelenési helyéről nem tájékoztatta, és a tartalmát sem magyarázta el. Állította, a szerződés aláírását követően kb. egy hónap elteltével postán küldte el részére az alperes az üzletszabályzatot. Érvelése szerint annak következtében, hogy az üzletszabályzat nem vált a szerződés részévé, a felek jogviszonyát kizárólag az egyedi szerződés alapján lehet megítélni, ami azt jelenti, hogy nem alkalmazhatók az üzletszabályzat CHF alapú elszámolásra vonatkozó rendelkezései. Kifejtette, az egyedi szerződés alapján 120 x 33 000,009 Ft-ot, összesen 3 961 080 Ft-ot kell teljesítenie, s miután ebből ez idáig megfizetett 3 320 263 Ft-ot, tartozása a két összeg különbözete.

Harmadlagos - és egyben vagylagosként megjelölt - keresetében ugyancsak annak megállapítását kérte, hogy az alperessel szemben fennálló tartozása 640 817 Ft, mivel tisztességtelen az egyedi szerződés 6. pontjának „CHF alapú” kitétele és az Üsz. 18.3.2. pontja. Érvelése szerint e szerződési feltételek tisztességtelenségének jogkövetkezménye, hogy azok „kiesnek a szerződésből”, ezért a felek között forint alapon kell elszámolni, az árfolyamkockázat nem hárítható át rá. E kérelme indokaként előadta, a kereskedő az ügylet árfolyamkockázatát illetően téves tájékoztatást adott, azt elbagatellizálta, azt mondta ugyanis, hogy a deviza alapúság csak a kamatra vonatkozik és azt

jelenti, hogy a futamidő maximum 12 hónappal meghosszabbodhat. Ennek megfelelően abban a hiszemben volt, hogy az őt terhelő árfolyam-különbözet összege legfeljebb 12 havi törlesztőrészlet, azaz 398 108 Ft lehet.

Az alperes ellenkérelme elsődlegesen a per megszüntetésére irányult, álláspontja szerint ugyanis a felperes keresete nem felel meg a 2014. évi XL. tv. (DH2. tv.) 37. § (1) bekezdésében előírt követelményeknek. Érdemi védekezésében a kereset elutasítását kérte. Előadta, a felperesi hitelkérelmet az általa rendszeresített formanyomtatványon keresztül megküldte neki a kereskedő, amelyet ő (az alperes) annak elbírálása után visszaigazolt, és erre adott egyedi aláírási meghatalmazást a kereskedőnek a pontos szerződési tartalom meghatározásával. Érvelése szerint ebből következően a kereskedő részéről a perbeli szerződés megkötése során önálló kötelezettségvállalás nem történt, a kereskedő ún. „b” típusú ügynökként járt el, így tevékenysége nem volt PSZÁF engedélyhez kötött. Kifejtette, ellenkező álláspont sem eredményezné a szerződés létre nem jöttét vagy érvénytelenségét, a Hpt., mint közjogi szabály esetleges megsértése ugyanis legfeljebb a Hpt-ben írt közjogi jogkövetkezményeket vonhatná maga után, de nem jár a Felügyelet engedélye nélkül eljáró ügynök által kötött szerződés polgári jogi érvénytelenségével. Hangsúlyozta, a kereskedés rendelkezett a szerződés megkötésére vonatkozó meghatalmazással, így mint ügyleti képviselő megköthette és aláírhatta a szerződést az alperes nevében. Utalt arra, a képviseleti jog esetleges hiánya esetén az álképviselet szabályait kell alkalmazni, s miután a kölcsön folyósításával a kereskedő eljárását jóváhagyta, a szerződés akkor sem tekinthető létre nem jöttnek, ha a kereskedő álképviselőnek minősülne. Hangsúlyozta, a felperes teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatával elismerte az üzletszabályzat szerződéskötés kori átvételét, amelynek ellenkezőjét nem bizonyította, s miután az üzletszabályzat átadásával az általános szerződési feltételek felperes általi megismerhetőségét biztosította, az üzletszabályzat a szerződés részévé vált. Állította, a felperes az egyedi szerződés 7. és az Üsz. 18.3.4. pontja alapján érthető és világos tájékoztatást kapott az ügylet árfolyamkockázatáról, így alaptalan az az álláspontja, miszerint a felek között forint alapú elszámolást kell végzeni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 135 000 Ft + áfa összegű perköltséget, a Magyar Államnak pedig 124 476 Ft elsőfokú eljárási illetéket. Határozatának indokolásában részletezte a szervezeti és az ügyleti képviseletre vonatkozó szabályokat, amelyek alapján azt a következtetést vonta le, hogy a kereskedő mint ügyleti képviselő jogosult volt a perbeli szerződést az alperes nevében és képviseletében megkötni. Osztotta az alperesnek azt az álláspontját, miszerint a kereskedő nem folytatott a Hpt. szerinti ún. „a” típusú ügynöki tevékenységet, így eljárásához nem volt szükség a Felügyelet engedélyére. Utalt ugyanakkor arra, hogy a PSZÁF engedély esetleges hiánya sem eredményezi a perbeli szerződés létre nem jöttét vagy érvénytelenségét, annak legfeljebb közjogi jogkövetkezményei lehetnek. Kiemelte, ha a kereskedő álképviselőnek minősülne, az sem tenné megalapozottá a felperes keresetét, tekintettel arra, hogy az alperes a kereskedő eljárását utólag jóváhagyta. A felperes elsődleges keresetét, illetve annak indokait akként értékelte, hogy az nem felel meg a jóhiszemű joggyakorlás követelményeinek, mivel azzal a felperes azt igyekszik elérni, hogy szabaduljon a szerződés alapján őt terhelő kötelezettségek alól. A szerződés 12. pontjába foglalt felperesi nyilatkozat alapján igazoltnak tekintette az üzletszabályzat felperes általi átvételét hangsúlyozva, hogy a felperes az ezzel ellentétes tényelődését bizonyítani nem tudta. Kiemelte, a felperes édesapja a szerződés tartalmát a kereskedővel áttárgyalta. Kifejtette, a szerződés 6. pontjában szereplő „CHF alapú” kitétel tényközlés, így annak tisztességtelensége nem állapítható meg. A 6/2013. és a 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatokra utalva megállapította, önmagában a CHF alapú elszámolás és az árfolyamkockázat kikötése nem minősül

tisztességtelennek, a perbeli szerződés esetén pedig a felperes a kölcsönszerződés 7. és az üzletszabályzat 18.3.4. pontjában megfelelő tájékoztatást kapott az ügylet árfolyamkockázatáról.

A perértéket 2 714 600 Ft-ban jelölte meg, és ennek alapulvételével határozta meg a pereszes felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték, valamint az alperes javára megítélt perköltség összegét.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását kereseti kérelmének megfelelően. Az elsőfokú eljárásban előterjesztett tényelődásait és jogi álláspontját fenntartva kiemelte, az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan, ellentmondásosan és iratellenesen állapította meg. Hangsúlyozta ezzel összefüggésben, az alperessel kölcsönszerződést kötött, ennek ellenére az elsőfokú bíróság személygépkocsi vásárlására létrejött szerződésről, majd hitelösszegekről ír határozatában. Kifogásolta, hogy az elsőfokú ítélet tényállásában nem került rögzítésre, miszerint ő maga csak egyszer járt az autókereskedésben, ekkor írt alá minden okiratot, ami álláspontja szerint igazolja, hogy a kereskedő nem továbbíthatott a szerződés aláírását megelőzően hitelkérelmet az alperesnek. Hiányolta a tényállásból annak rögzítését, miszerint a kereskedőnek „b” típusú ügynöki jogállása volt, így nem tehetett az alperes nevében szerződéses kötelezettségvállaló nyilatkozatot. Ugyancsak a tényállás hiányosságaként jelölte meg azt a megítélése szerint alperes által sem vitatott tény, hogy az üzletszabályzatot csak a szerződéskötést követő egy hónap elteltével kapta meg postán. Kifogásolta a fentieken túl, hogy a szerződés nem tartalmaz tényállást arra vonatkozóan, mikor és mennyit fizetett az alperesnek, illetve, hogy az alperes mikor és hány forintot folyósított a szerződés alapján. Hangsúlyozta, alaki hibára nem hivatkozott. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy az alperes „a” típusú ügynöki tevékenységet végzett, holott erre engedélye nem volt. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy az alperes által a kereskedő részére adott meghatalmazás jogszabályba (a Hpt. 3. § (1), (3) és (4) bekezdésébe) ütközik, következésképpen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 200. § (2) bekezdése alapján érvénytelen, a semmis meghatalmazás alapján kötött szerződés pedig nem létezik, a felek között tehát nem jött létre szerződés. Érvelése szerint a meghatalmazás semmisségének jogkövetkezményét a bíróságnak kell megállapítania, függetlenül attól, hogy a jogosulatlan ügynöki tevékenységhez a Hpt., mint közjogi szabály milyen jogkövetkezményt fűz. Véleménye szerint a harmadlagos keresetet illetően az elsőfokú bíróság nem a keresetének tartalma alapján foglalt állást. Állította, hogy a szerződéskötés során szóba sem került az árfolyamkockázat kérdése. Kifejtette, a perérték nem a teljes szerződéses érték, hanem az általa követelt 1 389 029 Ft, így ezen perérték alapján számítandó az eljárási illeték és az ellenérdekű fél javára megítélhető perköltség összege.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, mindenben fenntartva az elsőfokú eljárás során kifejtett védekezését.

A fellebbezés **alaptalan.**

I.

Az ítéletábra előrebocsátja, hogy - a későbbiekben indokoltak szerint - a szerződés részévé vált alperesi üzletszabályzat 33. pontja a PKKB, illetve a Fővárosi Bíróság (Fővárosi Törvényszék) kizárólagos illetékességére vonatkozó alávetési kikötést tartalmaz. Ez a kikötés - miután a felek szerződése nem vitásan fogyasztói szerződés - tisztességtelen, tekintettel arra, hogy az alperes székhelye szerinti bíróság illetékességének kikötésére irányul, viszont csak akkor hagyható figyelmen kívül, ha a fogyasztó arra hivatkozik (2/2011. PK vélemény 5. pont). Jelen ügyben a Fővárosi Törvényszék a 46.G.44.580/2014/4. számú végzésével tájékoztatta a felperest az alávetési kikötés tisztességtelenségéről és felhívta, nyilatkozzon, kíván-e erre hivatkozni. Az alperes az 5.

szám alatti válaszában előadta, nem az illetékességi kikötés tisztességtelenségére, hanem arra hivatkozik, hogy az üzletszabályzat nem vált a szerződés részévé, és ezért nem vehető figyelembe az alávetés. Ezt követően a Fővárosi Törvényszék a 6. sorszámú végzésével megállapította illetékessége hiányát és a keresetlevelet áttette a Pp. 30/A. §-a alapján a felperes lakóhelye szerint illetékes Kecskeméti Törvényszékhez. A jogi képviselővel eljáró felperes harmadlagos keresetét arra az esetre terjesztette elő, ha a bíróság megalapozatlannak ítéli a másodlagos, azaz az arra alapított keresetét, miszerint az üzletszabályzat nem vált a szerződés részévé. Tudnia kellett, hogy e kereseti kérelméhez kapcsolódóan az alávetési kikötés nem hagyható figyelmen kívül, s mivel ennek ellenére nem kifogásolta, hogy az ügyet a Kecskeméti Törvényszék tárgyalja, az ítéletábra ezt úgy tekintette, hogy hivatkozni kíván az alávetési kikötés tisztességtelenségére, következésképpen a Kecskeméti Törvényszék helyesen járt el, amikor nem állapította meg az ügyben illetékességének hiányát.

II.

Arra helytállóan hivatkozott fellebbezésében a felperes, hogy a perbeli szerződés - az azt rögzítő okiraton feltüntetett hitelszerződés megjelöléstől eltérően - kölcsönszerződés. Az elsőfokú bíróság ezt érintő ténymegállapításai (személygépkocsi vásárlására létrejött szerződés, hitelösszeg) pontatlanok, illetve félreérthetőek, ez azonban az elsőfokú bíróság ügyben hozott érdemi döntését nem befolyásolta. A felperes által az elsőfokú ítélethől hiányolt tényállási elemek, nevezetesen hogy ő maga csak egy ízben járt az autókereskedésben és ez alkalommal írt alá minden okiratot, továbbá hogy a kereskedőnek „b” típusú ügynöki jogállása volt, az alperes által sem vitatott tények, ugyanakkor az érdemi döntés szempontjából nincs meghatározó jelentőségük, emellett az elsőfokú bíróság e tényekre maga is utalt döntése jogi indokainak kifejtésekor. Az elsőfokú bíróság a felperes mindhárom kereseti kérelmét azok jogalapja tekintetében megalapozatlannak minősítette, ezért a felek közötti elszámolásra jelen ügyben nem kerülhetett sor, következésképpen a tényállásban - a felperes álláspontjától eltérően - szükségtelen volt rögzíteni, hogy az alperes mikor folyósította a kölcsön összegét, mint ahogy azt is, hogy a felperes milyen időpontokban és milyen összeget teljesített az alperesnek. Alaptalanul kifogásolta a felperes a tényállás megállapításával kapcsolatban azt is, hogy abban az elsőfokú bíróság nem rögzítette azt a - felperes megítélése szerint alperes által sem vitatott - tényt, hogy az üzletszabályzatot csak a szerződést követő mintegy egy hónap elteltével kapta meg postán. A később részletezettek szerint ugyanis ez csupán a felperes állítása, amelyet az alperes vitatott, és amelyet az elsőfokú bíróság sem fogadott el bizonyított tényként.

III.

A fellebbezésben felhozott jogi indokok elbírálását megelőzően az ítéletábra előrebocsátja, a felperes három kereseti kérelme látszólagos keresethalmazatot képez, az ugyanis egyértelmű, hogy a felperes ezek közül csak egy kérelem tekintetében kéri az annak helyt adó ítélet meghozatalát. A látszólagos keresethalmazat egyes elemei egymáshoz való viszonyukat illetően lehetnek eshetőlegesek, avagy vagylagosak, ugyanazok a kereseti kérelmek azonban egyidejűleg nem lehetnek eshetőlegesek és vagylagosak is. Jelen ügyben a felperes az egyes kereseti kérelmeit elsődleges, másodlagos és harmadlagos, azaz eshetőleges keresetekként, de egyben vagylagos kereseti kérelmekként jelölte meg, miután azonban a két viszonyrendszer kizárja egymást, az ítéletábra - a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján tartalma szerint vizsgálva - a felperes kereseti és egyben fellebbezési kérelmeit eshetőleges kérelmeknek tekintette, azaz úgy ítélte meg, hogy a másodlagos és harmadlagos kérelmei elbírálását arra az esetre kéri, ha a sorrendben előrébb álló kérelmeit a bíróság nem találja megalapozottnak.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes mindhárom kereseti kérelme megalapozatlan, elutasító döntését helytállóan indokolta mindegyik kereseti kérelmet illetően. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az ítéletábra az alábbiakra kíván rámutatni.

IV.

A felperes az elsődleges keresetét illetően a per folyamán ellentmondásos nyilatkozatokat tett. Hol arra hivatkozott, hogy maga az alperes, hol arra, hogy a kereskedő nem rendelkezett a szerződés megkötéséhez szükséges PSZÁF engedéllyel. Nem voltak egyértelműek a nyilatkozatai a tekintetben sem, hogy a kereskedő tevékenységét „a” vagy „b” típusú ügynöki tevékenységnek minősíti-e. A PSZÁF engedély hiányának jogkövetkezményét is különbözőképpen jelölte meg a per folyamán: eredetileg a szerződés érvénytelenségére, utóbb annak létre nem jöttére hivatkozott ezzel összefüggésben. Kétségtelen ugyan, hogy kifejezetten nem állította, hogy az ügyletkötés során eljáró kereskedő nem képviselhette az alperest, illetve, hogy a szerződés alperes részéről történő aláírása nem felel meg a vonatkozó törvényi előírásoknak, ellentmondásos nyilatkozatai azonban úgy is értelmezhetők voltak, hogy a szerződés érvénytelenségét, illetőleg létre nem jöttét alaki hibára, illetve a kereskedő képviseleti jogának hiányára alapítja, így nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor döntésének indokai között foglalkozott a képviseleti jog és az aláírás kérdéseivel is.

Helyesen fejtette ki mind az alperes, mind az elsőfokú bíróság, hogy nincs perdöntő jelentősége annak, a kereskedő perbeli szerződés megkötése során végzett tevékenysége „a” vagy „b” típusú ügynöki eljárásnak minősül-e, és hogy ehhez képest a tevékenységét végezhet-e PSZÁF engedély hiányában vagy nem. Amint ugyanis azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította, az esetlegesen szükséges felügyeleti engedély hiányában végzett ügynöki tevékenység legfeljebb közjogi szankciókat vonhatna maga után, az ügynök közreműködésével kötött polgári jogi szerződés érvényességét azonban nem érinti. Ettől eltérő álláspont sem eredményezhetné azonban a felperes elsődleges keresetének megalapozottságát. A Hpt. 2. sz. melléklet I.12. pont a) pontja értelmében ugyanis a pénzügyi szolgáltatás közvetítésére irányuló, azaz ügynöki tevékenység a Hpt. 3. § (3) és (4) bekezdése szerint abban az esetben kötött a Felügyelet engedélyéhez, ha az ügynök a pénzügyi intézmény javára, nevében, felelősségére és kockázatára folytat ügynöki tevékenységet. Jelen esetben a kereskedés nem vitásan a Hpt. 2. sz. melléklet I.12. pont b) pontjában szabályozott ügynöki tevékenységet végezhetett, azaz a pénzügyi intézmény kockázatára önállóan nem vállalhatott kötelezettséget. A felperes álláspontjától eltérően a Hpt. fenti rendelkezései nem szenvedtek sérelmet, az alperes által a kereskedésnek adott - a periratokhoz P.21.620/2016/5/A/2. szám alatt csatolt - meghatalmazásból kitűnően ugyanis a kereskedés nem volt jogosult az alperes kockázatára önállóan kötelezettséget vállalni. A meghatalmazás pontosan rögzítette a kereskedés által az alperes nevében és képviseletében megkötendő szerződés valamennyi lényeges tartalmi elemét, attól a kereskedés nem térhetett és nem is tért el. A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében az alperes állításával és az azt alátámasztó okirati bizonyítékkal (meghatalmazás) szemben a felperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy a kereskedés „a” típusú ügynöki tevékenységet végzett az alperes számára, ezt azonban bizonyítani nem tudta. Nincs jelentősége ebből a szempontból annak az alperes által sem vitatott ténynek, miszerint maga a felperes csak egy ízben, a szerződés aláírásakor járt bent az autókereskedésben, az ugyanis, hogy a kereskedő a szerződés előzetes tartalmáról a felperes szüleivel tárgyalt, és az általuk előadottaknak megfelelően továbbította az alperes felé a felperes kölcsönigénylését, még nem jelenti azt, hogy a kereskedés „a” típusú ügynöki tevékenységet végzett az alperes számára.

Végül az elsődleges kereset kapcsán az ítéletábra utal arra, a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása

szükséges (1959-es Ptk. 205. § (2) bekezdés). Jelen esetben a szerződés és az annak részét képező alperesi üzletszabályzat a kölcsönszerződés valamennyi lényeges tartalmi elemét rögzíti, annak alapján a lényeges kérdésekben való megállapodás ténye igazoltnak tekinthető, amit az a körülmény is alátámaszt, hogy a szerződés alapján mindkét fél részéről történt teljesítés. Minderre figyelemmel a felperes alaptalanul hivatkozott a szerződés létre nem jöttére.

V.

Ugyancsak helyes az elsőfokú bíróság másodlagos kereset kapcsán elfoglalt jogi álláspontja. A felperes érvelésétől eltérően ugyanis az alperes kezdettől fogva vitatta, hogy a felperes a szerződéskötéskor nem kapta meg az egyedi szerződésben annak részeként feltüntetett alperesi üzletszabályzatot. Az üzletszabályzat átvételét a felperes teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatával elismerte, így a Pp. 196. § (1) bekezdése, valamint 164. § (1) bekezdése értelmében őt terhelte volna annak bizonyítása, hogy ez a nyilatkozata valótlan tartalmú. Ezt az állítását azonban kizárólag édesapja tanúvallomása támasztotta alá, a tanú azonban a felpereshez fűződő közeli hozzátartozói viszonyára tekintettel elfogulatlannak és érdektelennek nem tekinthető, következésképpen tanúvallomása nem alkalmas az okirati bizonyíték cáfolatára.

Azt az alperes sem vitatta, hogy sem ő, sem a kereskedő nem magyarázta el az üzletszabályzat tartalmát a felperesnek, illetve nem nyújtott részletes tájékoztatást az abban foglalt kikötések tartalmáról. Ez az azonban nem is volt szükséges ahhoz, hogy az üzletszabályzatban rögzített általános szerződési feltételek a szerződés részévé váljanak, ehhez az 1959-es Ptk. 205/B. § (1) bekezdése értelmében elegendő volt az, hogy annak alkalmazója, azaz az alperes az üzletszabályzat átadásával lehetővé tette az abban foglaltak felperes részére történő megismerését.

VI.

Egyetért az ítélőtábla az elsőfokú bíróság harmadlagos keresetet érintően kifejtett jogi indokaival is. Kiemeli, a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján tartalma szerint vizsgálva a harmadlagos keresetet, az állapítható meg, hogy a felperes lényegét tekintve az árfolyamkockázatról való megfelelő tájékoztatás hiányára hivatkozással azoknak az általános szerződési feltételeknek a tisztességtelenségére és ezáltal alkalmazhatatlanságára kíván hivatkozni, amelyek alapján a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyamának gyengülése következtében az egyedi szerződésben meghatározott törlesztőrészeket felül az árfolyam-különbözetből eredően is fizetési kötelezettség terheli. Amint azonban arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt, az egyedi szerződés 7. pontja, valamint az üzletszabályzat 18.3.4. pontja érthető és világos tájékoztatást ad az ügyletben rejlő árfolyamkockázatról. Lényegében a felperes nem is ezt vitatta, hanem arra hivatkozva állította, hogy nem kapott megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázatról, hogy a tájékoztatást is tartalmazó üzletszabályzat nem vált a szerződés részévé. Egyrészt azonban az előzőekben indokoltak szerint ez a hivatkozása alaptalan, másrészt az ügyletben rejlő árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatást az egyedi szerződés is rögzíti.

VII.

Helytállóan kifogásolta ugyanakkor a felperes fellebbezésében a perérték elsőfokú bíróság általi meghatározását. A felperes ugyanis nem megállapítási keresetet terjesztett elő, a szerződés érvénytelenségére, illetve létre nem jöttére marasztalási keresete indokaként hivatkozott. Ennek megfelelően a Pp. 24. § (1) bekezdése alapján a pertárgy értéke az eshetőleges keresetek közül a legmagasabb követelést tartalmazó módosított elsődleges kereset alapján 1 389 029 Ft-ban

állapítható meg. Ehhez képest az elsőfokú eljárási illeték összege helyesen 83 342 Ft (Itv. 38. § (1) bekezdés, 40. § (2) bekezdés, 42. § (1) bekezdés a) pont). A felperes keresetére 38 400 Ft illetéket lerótt, így az általa még fizetendő elsőfokú illeték összege helyesen 44 942 Ft.

A fentiekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét az elsőfokú illetéket érintő részében megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

A felperes fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján őt kötelezte az ítéletábra az alperes fellebbezési eljárással kapcsolatos költségeinek megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 24.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján állapította meg.

A pervesztes felperes fellebbezésére az illetéket lerótt, ezért arról az ítéletábrának rendelkeznie nem kellett.

Szeged, 2018. március 7.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanóczé dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró